

مقاله پژوهشی

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

جلد پنجم، شماره دوم، تابستان ۱۳۸۵، ۶۳-۶۸

مقایسه شاخص توده بطن چپ و عملکرد دیاستولی بطن در کودکان مبتلا به تالاسمی ماژور

دکتر نورمحمد نوری^۱، دکتر حسن متقی مقدم^۲

دریافت مقاله: ۸۴/۴/۲ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۸۴/۱۰/۱ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۸۵/۲/۲۸ پذیرش مقاله: ۸۵/۳/۲۵

چکیده

زمینه و هدف: عوارض قلبی عروقی علت عمده معلولیت و مرگ و میر در بیماران مبتلا به تالاسمی ماژور است و افزایش توده عضلانی بطن چپ در این بیماران به دلیل هیپرتروفی دیواره بطن به دنبال رسوب آهن می‌باشد. پژوهش حاضر به منظور دستیابی به تشخیص زودرس درگیری قلبی با استفاده از اکوکاردیوگرافی و اندازه‌گیری شاخص توده بطن چپ و بررسی ارتباط آن با شاخص‌های عملکرد دیاستولی بطن چپ انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه به صورت مقطعی بر روی ۴۴ کودک مبتلا به تالاسمی و ۴۴ کودک سالم که از نظر سنی و جنسی همگن بودند از شهریور ماه ۸۱ لغایت آذر ماه ۸۲ در بیمارستان حضرت علی اصغر (ع) زاهدان انجام گرفت. بعد از معاینه فیزیکی کامل، اکوکاردیوگرافی خطی، دو بعدی و داپلر با تأکید بر ارزیابی شاخص‌های عملکرد دیاستولی بطن چپ و نیز تعیین توده عضلانی بطن چپ و مشخص نمودن آن بر حسب سطح بدن انجام شد و یافته‌های حاصل با گروه شاهد مقایسه و بررسی آماری گردید.

یافته‌ها: از مجموع ۴۴ بیمار و ۴۴ کنترل به ترتیب ۲۴ و ۲۲ نفر آنان مذکر بودند. متوسط سن در گروه بیمار و کنترل به ترتیب $۱۴/۳+۲/۹$ و $۱۴±۲/۶$ سال بود. میانگین قد، وزن و سطح بدن بیماران به طور معنی‌داری کمتر از گروه شاهد و میانگین تعداد ضربان قلب بیماران بیشتر و متوسط فشار خون سیستولی و دیاستولی بیماران کمتر از گروه شاهد بود. متوسط شاخص توده بطن چپ در بیماران $۹۲/۸۸±۲۱/۷۸$ گرم به ازاء متر مربع بدن بود که افزایش حدود ۵۰٪ را نشان می‌داد ($p<۰/۰۰۱$). برون‌ده قلبی، اندازه حفرات و حجم ضربه‌ای در مقایسه با گروه شاهد افزایش قابل توجهی داشت. عملکرد سیستولی بیماران غالباً در محدوده طبیعی بود (به جز ۵ بیمار) و از میان شاخص‌های عملکرد دیاستولی که به طور شایع‌تری اختلال را نشان می‌دادند، طولانی شدن زمان استراحت بطن چپ با افزایش شاخص توده بطن چپ رابطه‌ای معنی‌دار داشت.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که طولانی شدن زمان استراحت بطن چپ با افزایش شاخص توده بطن چپ رابطه معنی‌داری دارد. بنابراین توجه به عملکرد دیاستولی قلب و شاخص توده بطن چپ امری ضروری می‌باشد که برای تشخیص زودرس درگیری قلب در بیماران سودمند است.

واژه‌های کلیدی: تالاسمی ماژور، اکوکاردیوگرافی، شاخص توده بطن چپ، اختلال عملکرد دیاستولی بطن

۱- (نویسنده مسئول) دانشیار گروه آموزشی کودکان، فوق تخصص قلب، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

تلفن: ۰۵۴۱-۳۴۱۱۲۶۰، فاکس: ۰۵۴۱-۳۴۱۱۲۵۱، پست الکترونیکی: dr_noori_cardio@yahoo.com

۲- استادیار گروه آموزشی کودکان، فوق تخصص قلب، دانشگاه علوم پزشکی مشهد